

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๒๐๔.๕/๑๘๗/๗

กระทรวงวัฒนธรรม

๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร

เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง วันผ้าไทยแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาวันผ้าไทยแห่งชาติ

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอเรื่อง วันผ้าไทยแห่งชาติ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่ยกส่งมาด้วยนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งกำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑) สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระวิริยอุตสาหะ ปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการส่งเสริมเรื่อง “ผ้าไทย” เป็นที่ประจักษ์มายาวนาน จากสิ่งทอท้องถิ่นที่สูญหายไปให้กลับมาได้รับความนิยมจากประชาชนอีกครั้ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นการสร้างอาชีพสร้างรายได้นำไปสู่คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตลอดจนเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไว้เป็นมรดกของชาติ ทรงเป็นผู้นำการใช้ผ้าไทยด้วยพระองค์เอง ทรงสนับสนุนให้คนไทยแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง โดยพระราชทานคำแนะนำให้รักษาลวดลายผ้าทอ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ทรงมีพระวิสัยทัศน์กว้างไกล ยกย่องผ้าไทยให้มีความโดดเด่นและมีชื่อเสียงในเวทีโลก อีกทั้งพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ผ้า ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้วยมีพระราชประสงค์ให้ประชาชนเรียนรู้ประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกายของคนไทยและผ้าไทย

๒) เนื่องในโอกาสสมทวงเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโครงการและพระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ เพื่อให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ได้ศึกษาหาความรู้จากโครงการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนา สร้างความเจริญรุ่งเรือง และความผาสุกให้กับประชาชนชาวไทย ในการนี้เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ แสดงออกถึงความจงรักภักดี รัฐบาลจึงกำหนดจัดกิจกรรมและโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ สอดคล้องกับโครงการต่างๆ ของพระองค์ เพื่อสืบสาน รักษา ต่อยอด ขยายผลให้เจริญเติบโต เกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปอย่างสมพระเกียรติทุกประการ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงวัฒนธรรมเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน ตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย ส่งเสริมให้ข้าราชการ ประชาชนแต่งกายด้วยผ้าไทย ตามความเหมาะสมของท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ วัน

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑) กระทรวงวัฒนธรรม ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานหลักในการ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย โดยมีนโยบายในการส่งเสริม สืบสาน รักษาต่อยอด และอนุรักษ์ผ้าไทย ที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติของประเทศไทย รมรณรงค์ให้คนไทยโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ตระหนักถึงคุณค่า และหันมานิยมสวมใส่ผ้าไทยเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและชุมชน เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก ของชุมชนและพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติ โดยที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑.๑) กระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดงาน “ทรัพย์สินแผ่นดิน ศิลป์สยาม : Thai Treasures” เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๗ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งภายในงานประกอบด้วย การจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติฯ การแสดงแฟชั่นโชว์ชุดไทยพระราชานิยมและชุดผ้าไทยร่วมสมัยที่ออกแบบ โดยดีไซเนอร์ชั้นนำ การออกร้านจำหน่ายผ้าพื้นถิ่นของชุมชนต่างๆจากทุกภูมิภาค การเสวนา และการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าไทยจากรุ่นสู่รุ่น และส่งเสริมให้ผ้าไทยเป็นที่รู้จักในนานาชาติ

๑.๒) โครงการอนุรักษ์ผ้าไทยและรณรงค์สวมใส่ผ้าไทย จัดขึ้นเพื่อสืบสานพระราชปณิธาน ด้านศิลปหัตถกรรมด้ายผ้าทอ ของพระองค์ท่าน โดยการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องผ้าไทยในแต่ละท้องถิ่น และสร้างค่านิยมให้คนไทยหันกลับมาสวมใส่ผ้าไทยในชีวิตประจำวันอีกครั้ง โดยเผยแพร่ผ่านสื่อช่องทางต่างๆ เช่น รายการโทรทัศน์ สารคดี นอกจากนี้ยังเป็นส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับชุมชนด้วย

๑.๓) โครงการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (Cultural Product of Thailand : CPOT) ซึ่งเป็นการส่งเสริมการต่อยอดภูมิปัญญาการทอผ้าในแต่ละท้องถิ่น มาพัฒนาต่อยอด เป็นผลิตภัณฑ์ผ้าประเภทต่างๆ เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า ผ้าพันคอ รองเท้า ฯลฯ ให้เป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยพัฒนาด้านวัสดุและการออกแบบเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและยกระดับความสามารถในการแข่งขันทั้งใน และต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานราก นอกจากนี้ กระทรวงวัฒนธรรมยังส่งเสริมการส่งเสริมการจำหน่ายและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างผ่านนิทรรศการ งานแสดงสินค้า และทางระบบออนไลน์

๒) กระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม พิจารณาเห็นว่า เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสานผ้าไทย จึงได้เสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (กวช.) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ และเสนอต่อคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ได้มีมติเห็นชอบกำหนดให้วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันผ้าไทยแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การกำหนดให้วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันผ้าไทยแห่งชาติ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสานผ้าไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ อีกทั้งยังเป็นการสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ภูมิปัญญาผ้าไทยอันล้ำค่า เชิดชูอัตลักษณ์คุณค่าผ้าท้องถิ่น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกิดความนิยมในการแต่งกายผ้าไทย แก่เยาวชน และประชาชน ทุกเพศทุกวัยสวมใส่ผ้าไทยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ชุมชน ผู้ประกอบการผ้าไทย และผู้ออกแบบตัดเย็บเครื่องแต่งกาย เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งนับว่าเป็นการส่งเสริม การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอันจะนำไปสู่ความยั่งยืน สร้างการตระหนักร่วมกันรักษามรดกภูมิปัญญาอันล้ำค่าให้ดำรงอยู่ ร่วมกันพัฒนาต่อยอดเพื่อยกระดับผ้าไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล สร้างความภาคภูมิใจให้คนไทยและเป็นที่ชื่นชมของนานาประเทศทั่วโลก จึงเข้าข้ายที่ขอเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

๓. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

การประกาศให้มี “วันผ้าไทยแห่งชาติ” เป็นการกำหนดวันในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อใช้ในการรณรงค์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนได้น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีพระวิริยอุตสาหะ ปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการส่งเสริม เรื่อง “ผ้าไทย” เป็นที่ประจักษ์มายาวนาน จากสิ่งทอท้องถิ่นที่สูญหายไปให้กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง สามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ตลอดจนจนเป็นการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ กระทรวงวัฒนธรรมได้พิจารณาวันที่เหมาะสมในการประกาศให้เป็นวันผ้าไทยแห่งชาติ เป็นวันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งสืบเนื่องมาจากวันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. ข้อเสนอของกระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบให้ “วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันผ้าไทยแห่งชาติ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๒๐๙ ๓๕๕๙ โทรสาร ๐ ๒๒๐๙ ๓๕๑๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ m-culture0200@saraban.mail.go.th